

VENTURA

GASSOL

G O I G S

A LA PURÍSSIMA CONCEPCIÓ

A SANT ELOI

A LA MARE DE DÉU DEL
COLL DE LES SAVINES

BARCELONA

GOIGS A LLAOR DE LA PURÍSSIMA CONCEPCIÓ

QUE ES VENERA
A L'ERMITA
DEL «MAS D'ANGUERA»
TERME D'ALEIXAR
(BAIX CAMP)

Madona Santa Maria
Verge de la Concepció,
Concediu-nos nit i dia
Vostra santa protecció.

Joveneta us recollíreu
a la casa del Senyor.
La cella on allí vivíeu
sobreeixia de claror.
El cel era qui es delia
per baixar i fer-vos l'amor.

Concediu-nos...

Per bon espòs Déu us dóna
a Josep, vara-florit,
bé mereix vostra persona
un espòs tan escollit!
Natzaret s'embadalia
de la vostra perfecció.

Concediu-nos...

Maridada ja donàreu
en virtut el cent per u.
El Sant Esperit fiblàreu
com mai no el fiblà ningú.
Verge essent se us concedia
el do excels de concepció.

Concediu-nos...

D'una manera tan clara
amàveu la castedat
que temíeu ésser mare
del Fill de Déu Encarnat.
L'Arcàngel que ho anuncia
us lliura de tot temor.

Concediu-nos...

gom a gom bé l'ompliríeu
d'un perfum de santedat.
Verge Santa, ¿què seria
quan Déu hi vingué infantó?

Concediu-nos...

I la fi de vostra vida
fou un somni de dolçor.
Una mort tan escollida
sols podeu merèixer Vós,
Un vol d'àngels us prenía
per camins de resplendor.

Concediu-nos...

D'aquell ençà que us veneren
els pobles i les ciutats
i vostre adjutori esperen
de vostra mà esperançats.
¿Qui no l'espera, Maria,
si sou Mare del Senyor?

Concediu-nos...

Som nosaltres! Clara Estrella!
qui us alcem avui el crit
i us bastim eixa capella
perquè hi brillieu dia i nit.
Al devot qui en Vós confia
lliureu-lo de tenebror.

Concediu-nos...

el terrassà i el pastor.
Tots a la noble Senyora
rendeixen gran devoció.

Concediu-nos...

Tindreu cants, perfums i resos,
l'eterna remor dels pins,
les oracions dels pagesos
i el perfum dels romanins.
Dels rossinyols melodia,
de les fonts dolça remor.

Concediu-nos...

Dalt mateix d'aquesta ermita
vigileu nostres sembrats
i doneu bona collita
a tots els veïns poblats.
No quedi ni una masia
orfe de benedicció.

Concediu-nos...

I a les nits de més paüra,
de vent i de tempestat
feu brillar dins l'ombra obscura
vostre mantell estrellat.
Sigueu l'Arc que ens anuncia
la bonança del Senyor.

Concediu-nos...

Ara i sempre nit i dia,
en temps de fosca i claror,
reclamem Verge Maria

GOIGS EN LLOANÇA

DE

SANT ELOI

PATRÓ
DEL GREMI DE
SERRALLERS
I FERRERS

Per vostra mitra daurada
i el vostre bàcul florit,
senyeu-nos amb mà enguantada,
oh sant Eloi beneït!

A Limoges no hi havia
serraller millor que vós,
mestre gai de ferreria,
d'argenters i esmaltadors.
Vostra fama és arribada
al palau del rei ungit:

senyeu-nos...

Senyor rei feia una crida
per triar el millor argenter
que li fes més bé la brida
i la sella pel corser.
De tota aquella encontrada
vós sigüereu l'escollit:

senyeu-nos...

Sella d'or i pedreria
d'un esmalt vermell i blau
ha mogut la gelosia
dels argenters del palau;
la vostra mà és acusada
de tenir or escondit:

senyeu-nos...

En una balança fina
la sella d'or han posat
pel pes de l'or s'endevina
que l'haveu multiplicat.
Una altra sella heu mostrada
quedant-vos d'or proveït:

senyeu-nos...

Els canonges són dubtosos;
qui serà el bisbe preclar?
nou hores que estan reclosos
al saló capitular.

Per la veu que els fou dictada
els humans esperit:

La veu que tots han oïda
és la veu clara d'argent
d'una campana enternida
com la del Sant Sagrament.
Seguint la dolça tonada
en processó han sortit:

senyeu-nos...

Tot Limoges els seguia
darrera la processó;
en ser a la ferreria
vos troben que feu claror,
amb la cara extasiada
més brillant que el forn ardit:

senyeu-nos...

La campana era l'enclusa,
la sonava un serafí,
un ferro, a la mà confusa,
en bàcul us va florir;
la gernació admirada
va cridar amb gran delit:

senyeu-nos...

Bisbe que fóreu menàreu
la vida santa i humil,
i un amor fidel guardàreu
al vostre ofici gentil:
una mitra us heu daurada
i una sandàlia heu florit:

senyeu-nos...

guaitant el cel amb recança
la imitàveu en l'esmalt;
claror de posta rosada,
cel d'un verd-poma brunyit:

senyeu-nos...

Quan el brau corser renilla
de por de la fosquedat,
vós li assenyaleu la trilla
amb vostre bàcul daurat;
la celstia és retornada
al camí entenebrit:

senyeu-nos...

Puix vostra glòria pregona
el chor dels cèlics joiers,
beneïu tot Barcelona
i el gremi dels serrallers.
En la mà meravellada
feu-nos florir el ferro ardit:

senyeu-nos...

Vetllàreu amb gelosia
les cendres de sant Denís,
vetlleu-nos, quan hora sia,
i obriu-nos el paradís.
Per vostra mitra daurada
i el vostre bàcul florit:

senyeu-nos...

Per vostra mitra daurada
i el vostre bàcul florit,
senyeu-nos amb mà enguantada,

GOIGS A LLAOR DE LA PURÍSSIMA CONCEPCIÓ

QUE ES VENERA
A L'ERMITA
DEL «MAS D'ANGUERA»
TERME D'ALEIXAR
(BAIX CAMP)

Madona Santa Maria
Verge de la Concepció,
Concediu-nos nit i dia
Vostra santa protecció.

Joveneta us recollíreu
a la casa del Senyor.
La cella on allí vivíeu
sobreeixia de claror.
El cel era qui es delia
per baixar i fer-vos l'amor.

Concediu-nos...

Per bon espòs Déu us dóna
a Josep, vara-florit,
bé mereix vostra persona
un espòs tan escollit!
Natzaret s'embadalia
de la vostra perfecció.

Concediu-nos...

Maridada ja donàreu
en virtut el cent per u.
El Sant Esperit fiblàreu
com mai no el fiblà ningú.
Verge essent se us concedia
el do excels de concepció.

Concediu-nos...

D'una manera tan clara
amàveu la castedat
que temíeu ésser mare
del Fill de Déu Encarnat.
L'Arcàngel que ho anuncia
us lliura de tot temor.

Concediu-nos...

La caseta allí on vivíeu

gom a gom bé l'ompliríeu
d'un perfum de santedat.
Verge Santa, ¿què seria
quan Déu hi vingué infantó?

Concediu-nos...

I la fi de vostra vida
fou un somni de dolçor.
Una mort tan escollida
sols podeu merèixer Vós,
Un vol d'àngels us prenia
per camins de resplendor.

Concediu-nos...

D'aquell ençà que us veneren
els pobles i les ciutats
i vostre adjutori esperen
de vostra mà esperançats.
¿Qui no l'espera, Maria,
si sou Mare del Senyor?

Concediu-nos...

Som nosaltres! Clara Estrella!
qui us alcem avui el crit
i us bastim eixa capella
perquè hi brilleu dia i nit.
Al devot qui en Vós confia
lliureu-lo de tenebror.

Concediu-nos...

Dalt dels cims, Verge Sagrada,
establiu un llac d'unió

el terrassà i el pastor.
Tots a la noble Senyora
rendeixen gran devoció.

Concediu-nos...

Tindreu cants, perfums i resos,
l'eterna remor dels pins,
les oracions dels pagesos
i el perfum dels romanins.
Dels rossinyols melodia,
de les fonts dolça remor.

Concediu-nos...

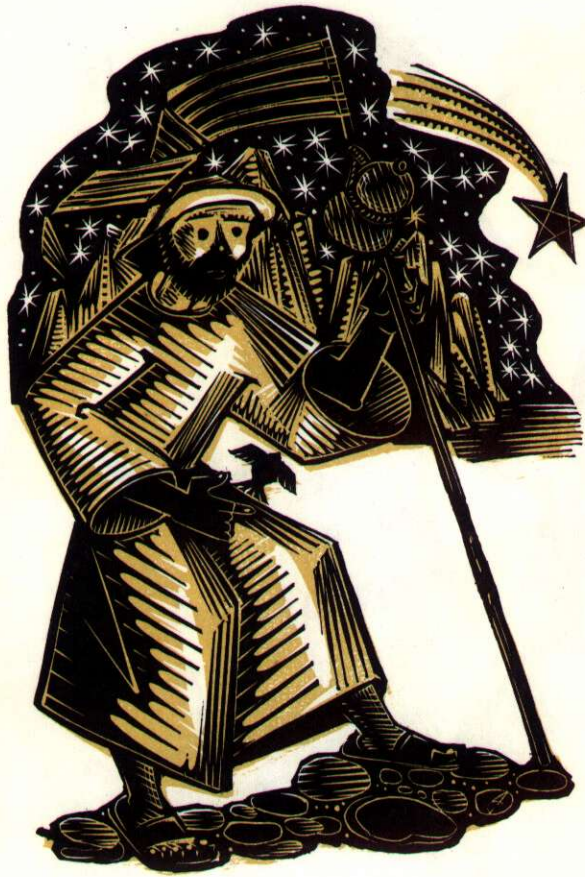
Dalt mateix d'aquesta ermita
vigileu nostres sembrats
i doneu bona collita
a tots els veïns poblats.
No quedi ni una masia
orfe de benedicció.

Concediu-nos...

I a les nits de més paüra,
de vent i de tempestat
feu brillar dins l'ombra obscura
vostre mantell estrellat.
Sigueu l'Arc que ens anuncia
la bonança del Senyor.

Concediu-nos...

Ara i sempre nit i dia,
en temps de fosca i claror,
reclamem, Verge Maria,

VENTURA GASSOL

Neix a La Selva del Camp l'any 1894. Va cursar estudis a la Universitat Pontifícia de Tarragona, que va interrompre.

Pesa en ell la formació humanística i col·labora a l'obra de cultura de l'Ajuntament de Barcelona.

Per patriotisme entra al camp de la política.

De la Conselleria de Cultura de la Generalitat passa a l'exili d'on retorna l'any 1977.

La seva obra poètica és recollida a *Amfora* (1917) *La Nau* (1920), *Les tombes flamejants* (1923), *Mirra* (1931), *Poemes* (1934), *Mirages* (1950).

CONDICIÓN QUE COMEMORA EL RETORN DEL POETA

Catalunya — com tots els pobles — és donada a la creació de mites i a silenciar altres valors que passaran a ésser immortals amb la mort. Ventura Gassol retorna sense haver pagat aquest trist i ineluctable preu.

Un dels sacerdots-poetes que en ple franquisme inicien quan i on poden el retorn de la Catalunya oprimida i vexada, mossèn Pere Ribot, glossa el retorn del poeta:

EL RETORN

Ventura Gassol
en el retorn de l'exili

*Retorno a l'enyorada ombra de l'olivera
i a la gleba de llum llaurada de dolor.
Respiro de bell nou, el teu alè, l'olor
del teu cos que no mor, fet nova primavera.
Encara amb els meus ulls, revisc el teu paisatge
frondós i torturat d'ardent humanitat.
Vençut i vencedor retorno del combat,
oh Catalunya meva fet jo a la teva imatge!
Muntanya i mar i camp, magnífic panorama.
Vull la pau dels meus ossos, la teva ànima en mi,
terra d'amor, roent de la sang del teu vi,
i jo, caliu de Déu, encenc de nou la flama.*

PERE RIBOT

Gassol en la seva obra és l'home lligat a aquesta terra dura i ordenada, estratificada per segles de cultura: Catalunya. Sempre en la seva obra hi vibra la fe en el futur que es recolza en la història: la tragèdia de les lluites i les derrotes, la lluita d'ahir i d'avui per al recobriment de la pàtria.

En el període del 1927 al 1934, dues corrents polaritzen Catalunya: el nacionalisme i l'obrerisme. Gassol es lliura apassionadament a la subversió nacionalista per mitjà de la poesia. «Les tombes flamejants» en són el màxim exponent.

Lligat sempre a l'ahir amb olor de Renaixença i de Jocs Florals, humanista sempre, respectuós a la bella paraula, pertany a la joventut que segueix Verdaguer i Maragall. Com el primer, xucla la saba de la terra i segueix del segon la sensibilitat del Poeta que uneix en un feix les forces naturals i espirituals expressades amb el joc equilibrat de la paraula.

La seva imaginació es val d'un llenguatge ric d'expressió, amb abundància d'imatges; l'empeny a vegades a emprar una ampulositat declamatorià, però la seva fina sensibilitat, el contingut de cada vers, retorna els seus poemes a l'equilibri, mantenint sempre l'apassionament i l'esperança, que arrenca d'una situació tràgica.

De tota la seva obra esparsa hem trobat aquests tres Goigs. Els Goigs són sempre una obra popular, barroera i inhàbil, fruit de l'oblit de la llengua des del s. XVIIIe o el perdurar de la mateixa a nivell del poble. Són el testimoniatge espiritual de la gent humil, lligat a les devocions de cada contrada. Tot ell tancat dintre d'unes fórmules rígides, estratificades, en consonància amb l'estructura eclesial: el nombre d'estrofes, la mètrica, l'entrada i la tornada, l'anècdota del contingut que es limita a la transcripció de la vida i miracles del sant del lloc.

El Poeta, el poeta docte, quan escriu uns Goigs, per respecte o per imposició està empenyat per aquestes fórmules que el limiten, però la seva sensibilitat i el joc de la paraula l'aparten de la inhabilitat dels Goigs tradicionals, populars.

Aquesta convivència la podeu observar en el tres Goigs que us oferim en homenatge al poeta festejant el seu retorn a la pàtria retrobada

GOIGS A LA PURÍSSIMA CONCEPCIÓ

RESCOBLA **TORNADA** ♩

Mado - na San - ta Ma - ri - a Verge de la Concep - ció, con - ce - diu - nos

COBLES

nit i di - a Vostra san - ta pro - tec - ció. Jove - ne - ta us re - co - llif -

reu a la ca - sa - del Sen - yor. La cel - la on a - llif vi - vi - eu so - breei - xi - a

de cla - ror. El cel e - ra qui es de - li - a per bai - xar i fer - vos l'a - mor. Conce - al ♩

GOIGS A SANT ELOI

RESCOBLA

Per vos - tra mi - tra dau - ra - da, i el vos - tre ba - cul flo -

TORNADA

rit senyeu - nos amb ma enquan - ta - da o sant E - loi be - ne -

COBLES

it A Li - mo - ges no hi ha - vi - a ser - ra - ller mi - llor que vos mestre

gai de fer - re - ri - a d'ar - gents i es - mal - ta - dós Vostra

fa - ma 'es ar - ri - ba - da al pa - lau del rei un git - senyeu - nos

GOIGS A LA MARE DE DÉU DE LES SAVINES

And^{te} calmós

Per l'infant que ens be - ne - fi - a, de Vós sem - pre tan ge - lós,

Gran chor. **Petit chor. cobles**

Ma - do - na San - ta Ma - ri - a, be - ne - fu - nos a - ra Vós. En sen -

yal de senyo - ri - a per tron te - niu un al - tar, oo - ro - na de pe - dre -

ri - a i a - quest pom d'or a la mà; no hi ha al món argen - te - ri - a que el tin -

Gran chor. ♩

gui més pre - ci - ós. Ma - do -

